

Yazan :
Albay KADRI TAN

• *Dairenin 50. Yılı'nın
Kutlanması dolayısıyla*

Ferik Şevki Paşa

(Haritacı Şevki Paşa)

1889 tarihinde Harb Akademisini kurmay yüzbaşı rütbesiyle ikmal ederek, 1891 yılında tahsil etmek üzere Harbiye Nezareti tarafından; Paris "Mektebi Âlii Askerî" sine gönderilmiş ve tahsilini tamamladıktan sonra iradeiseniye ile Fransız ordusu Coğrafya Dairesinde, nazari ve ameli jeodezi; Paris de "Mont-souris" rasadhanesinde Astronomi stajı görmüştür. 1894 de tahsil ve stajını muvaffakiyetle bitirerek yurda dönmüş ve Erkânı Harbiye Beşinci (Harita) şubesine memur edilmiştir.

Şevki Paşa; yapılacak Türkiye haritaları için Bonne projeksiyonuna ait hesapları hazırlamış. Jeodezik, Astronomik ve topoğrafik mesahalara ait esasatı tesbit ederek, lüzumlu fenni talimatları meydana getirmiştir. 1911 tarihinde yazdığı "Taksimi Arazi" adlı eseri el'an kıymetini muhafaza etmektedir.

Yurdu Haritasızlıktan bir an evvel kurtarmak gayesiyle, 1/200 000 mikyaslı istikşaf haritalarının arazi ve büro faaliyetlerine hızla devam ederek, memleketin bu büyük ihtiyacını gidermeğe muvaffak olmuş ve diğer taraftan da, 1/25 000 ve 1/50 000 lik büyük mikyaslı haritaların yapılması için gerekli fenni tedbirleri alarak çalışmalara başlamıştır. 1908 - 1918 seneleri arasındaki Dairemizin faaliyetine dair yazdığı; "on senelik hulasai tarihiye" adlı kitabı, İtalya Coğrafya Dairesince tercüme edilerek, Türk Haritacılığının ilmi mesaisinin yabancılara tanıtılmasına vesile teşkil etmiştir.

Medeni alemin, meslekle alâkalı ilmî inkişaflarını yakinen, takip ve tetkik ederek lüzumlu ve faydalı usullerin tatbikine büyük bir ehemmiyet verirdi.

Ömrünü, Türk Haritacılığının kuruluşu ve inkişafı uğruna vakfeden; mesleğinin kıymetli bir alimi, medeni vasıfları haiz büyük bir insan olan Şevki Paşa; resmi ve hususi hayatında az konuşur, fakat etrafındakilere mutlaka hürmet ve muhabbet telkin ederdi. İyi okumuş, batı kültürüne vakıf ve derin düşünmeyi itiyad edinmiş olmaktan gelen bir fikir yüksekliğine sahipti.

Türk Haritacılığına; Harita Hey'eti Taksimi Arazi şubesi Müdürü, Harita Hey'eti Askeriyesi Reisi ve Harita Dairesi Riyaseti ve nihayet 1925 yılında kurulan Harita Umum Müdürlüğüne Ferik Rütbesine terfi ettirilerek ilk Umum Müdür olarak pek değerli hizmetler ifa etmiştir.

2 Haziran 1926 tarihinde kendi arzusuyla emekliye ayrılmış ve 1927 yılında da vefat etmiştir.

Haritacılık camiası; bu büyük bilgini daima minnet ve şükranla yad etmektedir.

Bibliyografya :

- 1 — Hulasai Tarihiye
- 2 — Türk Haritacılık Tarihi
- 3 — Yeni Lugat Ansiklopedisi